

Carl Andreas Ancker.

Af **Emil Madsen.**

Carl Andreas Ancker er Stifter af det bekendte Anckerske Legat til Rejsestipendier for Kunstnere.

Legatets Fundats blev udfærdiget den 1ste Maj 1861, og det traadte i Virksomhed samme Aar. Ifølge dets Bestemmelse, at de aarlige Renter af Legatkapitalen, 173,000 Kroner, skal deles i fire Dele til et Aars Rejsestipendium, to for Malere eller Billedhuggere, et for en Digter og et for en Komponist, har nu en Række af vore Kunstnere i snart 40 Aar faaet et betydeligt Bidrag til Fremme af deres kunstneriske Udvikling ved Ophold i Udlandet. En ikke ringe Del af de Personer, hvis Navne hører til de mest bekendte i den danske Kunst fra Slutningen af det 19. Aarhundrede, har nydt godt af Legatet, og, da det turde have en almindelig Interesse at have en Oversigt over, hvem der i Tidens Løb har faaet tilkendt Rejsestipendiet af Legatet, fremsættes her en samlet Liste over dem:

Malere: 1861 J. Roed, 1862 J. F. N. Vermehren og J. V. Gertner, 1863 Fr. Rohde, 1864 C. F. Sørensen, 1865 Jørgen Sonne, 1866 C. A. Schleisner, 1867 D. Monies, 1868 Heinrich Hansen, 1869 P. C. Skovgaard, 1870 N. Simonsen, 1871 W. Hammer, 1872 August Schjøtt og C. A. Kølle, som paa Grund af sit Dødsfald ikke fik Anvendelse for Stipendiet, 1873 Const. Hansen og C. Neumann, 1874 F. C. Lund og O. D. Ottesen, 1875 C. F. Aagaard og Emil Libert, 1876 Rasmussen Eilersen, 1877 C. Würtzen, 1878 Henrik Olrik, 1879 H. J. Hammer, 1880 V. Rosenstand, 1881 Simon Simonsen, 1882 K. Zahrtmann, 1883 Edv. Petersen, 1884 H. O. Brasen, 1885 Frøken A. Dohlmann, 1886 C. Locher, 1887 Th. Philipsen, 1888 Michael Ancher, 1889 Erik Henningsen, 1890 Axel Helsted, 1891 Chr. Zacho, 1892 Th. Niss, 1893 A. Thorenfeld, 1894 H. A. Brendekilde, 1895 H. N. Hansen, 1896 C. Wentorf, 1897 J. la Cour, 1898 Viggo Johansen. 1899 L. A. Ring, 1900 Fru Agnes Slott-Møller.

Billedhuggere: 1861 H. Conradsen, 1863 C. F. Holbech, 1864 F. C. Stramboe, 1865 O. Evens, 1866 A. J. Kolberg, 1867 Vilh. Bissen, 1868 C. G. E. Hartmann, 1869 A. V. Saabye, 1870 C. C. Peters, 1871 L. Hasselriis, 1876 F. E. Ring, 1877 Carl Smith, 1878 Frøken Cath. Kondrup, 1879 J. B. Smith, 1880 Axel Pacht, 1881 Chr. Freund, 1882 J. S. Gelert, 1883 A. Paulsen, 1884 H. B. M. J. Hoffmann, 1885 Jul. Schultz, 1886 C. Aarsleff, 1887 Th. Stein, 1888 Aksel Hansen, 1889 Rasmus Andersen, 1890 Søren Madsen, som dog paa Grund af sit Dødsfald ikke fik Anvendelse for Stipendiet, 1891 J. Christensen, 1892 Fr. Hammeleff, 1893 N. H. Jacobsen, 1894 A. Bundgaard, 1895 Gyde Petersen, 1896 R. G. Harboe, 1897 Rudolf Tegner, 1898 Carl J. Bonnesen, 1899 Gunnar Jensen, 1900 Lauritz Jensen.

Digtere: 1861 Chr. Richardt, 1862 Kristian Arentzen, 1863 Carl Andersen, 1864 H. V. Kaalund, 1865 Chr. Molbech, 1866 Frøken Athalia Schwartz, 1867 C. Brosbøll, 1868 Vilh. Bergsøe, 1869 O. C. Lund, 1870 Fr. Paludan-Müller, 1871 Hother Tolderlund, 1872 Erik Bøgh, 1873 Anton Nielsen, 1874 A. Bournonville, 1875 Frøken Cornelia v. Levetzow, 1876 Holger Drachmann, 1877 S. Schandorph, 1878 J. P. Jacobsen, 1879 Carl Bahnson, 1880 Rudolf Schmidt, 1881 Ernst v. der Recke, 1882 Charles Gandrup, 1883 C. J. Markman, 1884 P. Hansen, 1885 L. Budde, 1886 Karl Gjellerup, 1887 Einar Christiansen, 1888 H. F. Ewald, 1889 Alfred Ipsen, 1890 Henrik Pontopidan, 1891 Otto C. Fønss, 1892 J. Holm Hansen, 1893 Karl Larsen, 1894 Vilh. Østergaard, 1895 Edv. Blaumüller, 1896 Oscar Madsen, 1897 Carl Ewald, 1898 Vald. Rørdam, 1899 Joh. Jørgensen, 1900 Ludv. Holstein.

Komponister: 1861 Jørgen Malling, 1862 Gottfred Matthison-Hansen, 1863 I. P. Carstensen, 1864 Joseph Gläser, 1865 G. C. Bohlmann, 1866 C. F. E. Horneman, 1867 Emil Hartmann, 1868 V. Kalhauge, 1869 Aug. Winding, 1870 G. Lembcke, 1871 E. W. Ramsøe, 1872 Julius Bechgaard, 1873 C. L. Gerlach, 1874 J. A. Krygell, 1875 Holger Dahl, 1876 Wilh. Holm, 1877 Fr. Rung, 1878 P. E. Lange-Müller, 1879 Siegfried Langgaard, 1880 Jul. Steenberg, 1881 Leopold Rosenfeld, 1882 Fritz Schousboe, 1883 Victor Bendix, 1884 L. Schytte, 1885 G. Helsted, 1886 Joh. Bartholdy, 1887 Robert Henriques, 1888 Aug. E. Enna, 1889 Louis Glass, 1890 Carl Nielsen, 1891 Fini Henriques, 1892 Alfred Toft, 1893 V. Rosenberg, 1894 A. H. Hamann, 1895 Axel Gade, 1896 Chr. Danning, 1897 Axel Grandjean, 1898 Georg Høeberg, 1899 Arthur Allin, 1900 F. Hemme.

Det har selvfølgelig ikke manglet, at mange har skænket Legatstifteren en venlig Tanke til Tak for hans Gave, og at der af og til er fremtraadt et Ønske om noget mere Kendskab til Legatstifteren end det, som almindelig findes. Dette Ønske har dog henstaaet omtrent uopfyldt; thi Ancker døde i en altfor ung Alder til, at Kendskabet til ham kunde naa frem i videre Kredse¹⁾. Forfatteren heraf, der har kendt ham som Barn og været Ungdomsven af ham, har derfor ment at gøre vel i, medens det endnu var Tid, at meddele, hvad jeg vidste om ham.

Carl Andreas Ancker blev født den 13. Sept. 1828 i jævne, borgerlige Forhold, der først senere udviklede sig saaledes, at

¹⁾ En kort Artikel om Ancker findes dog nu i Biografisk Lexikon, og i den af Dansk Forfatterforening udgivne saakaldte Forfatterbog, Kjøbenhavn 1898, har Alfred Ipsen offentliggjort en Afhandling om det Anckerske Legat og dets Stifter. Fremstillingen kunde dog, da Forfatteren ikke har haft personligt Kendskab til Stifteren, ikke være meget omfattende, hvad han iøvrigt selv synes at beklage, og den er med Hensyn til nogle Punkter ikke ganske rigtig.

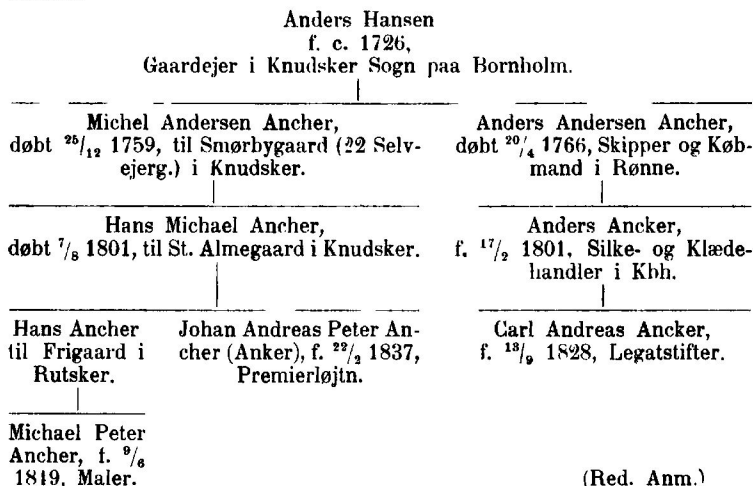
han ved den Arv, som han modtog efter sin Fader, blev sat i Stand til at stifte Legatet.

Faderen, Anders Ancker, født i Rønne paa Bornholm d. 17. Februar 1801, var Søn af Skipper, som det kaldtes i Daidens Sprog, eller som vi nu vilde sige, Skibsfører, tilsidst Købmand, Anders Andersen Ancher¹⁾ i dennes andet Ægteskab med Cecilia Catrine Munk fra Kuregaard i Strandby paa Bornholm²⁾. Det synes, at Anders Ancker er opvokset under temmelig vekslende Forhold. Hans Fader, der det meste af Tiden sejlede med sit Skib i Fragtfart mellem Kjøbenhavn og Rønne, havde tidlig mistet sin første Hustru og snart efter giftet sig igen. Den anden Hustru hørte til en meget ansét Familie, og selv hørte han til en paa Bornholm udbredt Slægt, til hvilken efter sigende blandt andre den fra Forsvaret af Dybbøl 1864 bekendte Premierløjtnant Ancher skal have hørt³⁾. Det synes,

¹⁾ Anders Andersen Anchers Efternavn findes i Kirkebøgerne oftest skrevet som her anført, hvorimod hans ovennævnte Søn og efter denne atter Sønnesønnen, Legatstifteren, skrev deres Efternavn i Formen „Ancker“.

²⁾ Gaarden er betegnet saaledes, hvor Vielsen (den 30. Jan. 1799) er indført i Kirkebogen for Aakirkeby. Formentlig er der herved ment „Kuregaard“, der ligger i Aaker Sogn ved Læsaa, Syd for St. Munkegaard, tæt ved Stranden og ved Boderne. Denne er den 33. Selvejergaard og findes antegnet med 11 Td. bornholmsk Hartkorn.

³⁾ Af nedenstaaende Oversigtstavle fremgaar Legatstifteren Anckers Slægtskabsforhold til ovenomtalte Lt. Ancher, saavelsoin til Maleren Michael Ancher.

at det, som i mange andre Huse i de urolige Aar under Napoleonstiden, er gaaet snart op og snart ned i Anders Anckers Fødehjem. En Tid synes der at have været nogen Velstand, som dog tilsidst har givet Plads for temmelig smaa Kaar. Der fødtes flere Børn, af hvilke nogle døde unge, og endnu inden Anders Ancker blev konfirmeret, døde Faderen 1814, kun 48 Aar gammel. Kun to Aar efter giftede hans Enke sig paany og drog bort fra Rønne, og Barndomshjemmet var dermed opløst. Sandsynligvis har dette bidraget stærkt til, at Anders Ancker forlod Bornholm og drog til Kjøbenhavn, hvor han fik en Ansættelse, straks eller noget senere, hos det i hin Tid saa bekendte Manufakturhandler-Firma M. I. & A. Philipsen paa Hjørnet af Pilestræde og Kronprinsensgade. Omtrent da han var 25 Aar, begyndte han sin egen Forretning som Silke- og Klædehandler i Stedet Gammelstrand Nr. 8 (nu Nr. 36). Han har ved at at nedsætte sig her, vist et godt Blik for, hvad der vilde passe hans Virksomhed; thi denne Gade har altid været særdeles heldig for Handel. I gammel Tid, da Christiansborg Slot var beboet, var den det vel endnu mere end nutildags, og Optegnelserne over Kjøbenhavns Befolkning i de forlængst henrundne Aarhundreder viser, at der her har ligget Gaarde tilhørende store Handlende, især saadanne, som gjorde Forretninger med Hoffet. Tiderne havde forandret sig; men Gaden var dog vedblivende, som den er det endnu, særdeles vel beliggende, og da Anders Ancker havde et betydeligt Talent for Handel, varede det ikke længe, inden han begyndte at staa sig godt, 'alene paa Grund af sin egen Dygtighed; thi nogen Støtte af sin Moder, efter at hun havde giftet sig anden Gang, har han næppe haft.

Havde han saaledes Held med sig i, hvad der angik Handelssager, blev det Ægteskab, som han kort efter indtraadte i, derimod uheldigt ved sin Kortvarighed.

I Stedet ved Siden af ham, Gammelstrand Nr. 7 (nu Nr. 34) boede Malermester, ogsaa ofte kaldt Flaademaler, senere Premierløjtnant og tilsidst Kaptajn i Brandkorpset, Carl Simon Hambro og dennes Hustru Jeanette, født Nathan. Der var, efter at en Søn var død ganske ung, fire Døttre, og med den næstældste

af disse, Henriette Axeline, der var født 5. Aug. 1808, blev Anders Ancker forlovet og snart efter, den 7. Novb. 1827, gift. Omtrent samtidig flyttede han ind i Stedet Gammelstrand Nr. 6 (nu Nr. 32).

Det synes i enhver Henseende at have været et meget heldigt Parti, som Anders Ancker gjorde: thi ikke alene var det en ung og meget tiltalende Pige, som han havde ægtet, og hendes Fader, hvem alt Malerarbejde paa Orlogsskibene og Holmen i en Aarrække var overdraget, stod sig godt; men Ancker var tillige ved sit Ægteskab indtraadt i en Familie, der omfattede adskillige særdeles begavede og dygtige Folk. Carl Simon Hambro var nemlig vel udgaaet fra et tarveligt Hjem; men baade han og hans Søskende havde modtaget en Begavelse, der bragte dem frem i Livet. Den ældste af disse var Hofraad Joseph Hambro, der, efter at have begyndt med intet, havde opnaaet at blive Datidens største Bankier i Kjøbenhavn, og hvis eneste Søn, den senere Baron, Carl Joachim Hambro, efter at han var bleven Student 1825, i nogle Aar havde arbejdet sammen med Faderen og reist i Udlandet, 1839 flyttede til London og der oprettede en lignende Bankierforretning¹⁾. En Tvillingbroder til Carl Simon Hambro var Isak Hambro. Denne var i en ung Alder dragen til Bergen i Norge, hvor hans Familie endnu lever, og havde her grundet en betydelig Handelsvirksomhed. Endelig var der en Søster, som var gift med Lands-Over- samt Hof- og Stadsrets Prokurator N. Borup og Moder til den endnu levende, forhenværende Sognepræst i Skamstrup J. Th. Borup. Familien var af jødisk Herkomst. Hofraaden var forbleven i sine Fædres Tro, men de øvrige af hans Søskende næppe, hvad dog ikke kan fuldt optyses. Alle deres Børn var kristne. Maaske med Undtagelse af Hofraaden, hvis ægteskabelige Liv led under hans Hustrus uhelbredelige Sindssygdом, var de alle og især de to Tvillingbrødre fornøjelige og livlige Mennesker med mange Interesser og selskabelig anlagte.

¹⁾ Se nærmere om Hofraad Hambro „Af Carl Bernhards Erindringer“ i Museum, 1890 og om Baron Hambro Ill. Tidende 25 Nov. 1877, jvf. Biogr. Lex.

Sandsynligvis vilde dette ikke have været uden stor Indflydelse paa Anders Ancker, der selv oprindeligt næppe savnede Anlæg til at harmonere med Svigerfaderens Slægt, og paa hans Søn Carl Andreas Ancker, der blev født som foran nævnt den 13. Sept. 1828, hvis ikke meget ulykkelige Omstændigheder var indtrufne. Den unge Moder overlevede ikke Barnets Fødsel mere end omtrent et halvt Aar. Hun døde den 4. Februar 1829, og hendes Mand stod saaledes alene tilbage med det lille Barn.

Hendes Død blev af den mest indgribende Betydning for dem begge.

Som det foregaaende vil have vist, havde Faderen ingen Slægtninge, der kunde yde ham nogen Hjælp eller Støtte. Den eneste Paarørende, der fandtes i Kjøbenhavn, var en omtrent 7 Aar yngre Broder, Peder Munch Ancker, som da endnu var i Lære. Det gik da som saa ofte under lignende Forhold, at det blev Bedsteforældrene og særlig Mormoderen, som kom til at tage sig af Barnet. I hendes Hus tilbragte han da de første Barndomsaar i kærlige Forhold, men alene under kvindelig Paa-virkning. Bedstefaderen døde nemlig 1831, to af Døtrene blev gifte, den ældste, Hanne, alt i 1829 med Grosserer H. L. Danchell, den yngste, Ida, i 1836 med Pastor H. F. J. Gyberg, og han blev saaledes alene med Bedstemoderen og dennes næst-yngste Datter, Caroline, som forblev ugift.

Paa Faderen havde Hustruens Død den Indvirkning, som atter senere blev af Betydning for Sønnen, at han mere og mere blev en ensom Mand, der ikke formaaede at slutte sig til nogen. Ved Svigerfaderens Død var Huset ved Gammelstrand blevet meget stille. Hofraaden, hvis Hustru døde 1838, holdt sig for sig selv, og med sin Svoger og Svigerinde havde han omtrent ingen Omgang. De enkelte paa den Tid mere oplivende Men-nesker, som af og til besøgte Huset ved Gammelstrand, var den foran nævnte Prokurator Borup, da alt en ældre, men meget livsglad og munter Mand, og Isak Hambro, der hvert Aar foretog en Forretningsrejse fra Bergen til Hamburg, paa denne lagde Vejen gennem Kjøbenhavn og da boede nogen Tid hos Prokurator Borup. Hans Besøg var til stor Glæde for den hele

Familie; men de var kun kortvarige, og selv om Prokurator Borup og Andreas Ancker undertiden traf sammen, havde dette dog ikke synderlig Indflydelse paa den sidstnævnte. Denne søgte alene sin Tilfredsstillelse i den store Handelsvirksomhed, som han styrede, og som vistnok navnlig i hine Aar gav saa stort Overskud, at han allerede da var en rig Mand.

Da Skoletiden begyndte for Carl Ancker, blev han sat i Mariboers Skole, som kort i Forvejen, 1834, var bleven oprettet af Carl Mariboe, Translatør i Engelsk, Fransk og Tysk, i Boldhusgade 225 (nu Nr. 1), det samme Sted, i hvilket Studenterforeningen senere i mange Aar havde Lokale. Der kan ikke være Tvivl om, at denne Skole bidrog meget til at udvikle hos Carl Ancker den Kærlighed til Kunst, som senere paa flere Maader gav sig til Kende, og til hvilken han sikkert havde arvet Spiren fra sin Moder og dennes Slægt. Skolen var en Realskole, hvor der især undervistes i fremmede Sprog. Dens Maal var at uddanne til Handelsvirksomhed; men den paatog sig tillige, i alt Fald snart, at forberede til Adgangseksamen til den daværende Kgl. Milt. Højskole. Den begyndte meget smaat; men det varede ikke længe, inden der gik stort Ry af den, saa at den hurtig fik mange Elever. Lejligheden i Boldhusgade blev for snæver, og Skolen fik da c. 1838 sine egne, store, nybyggede Lokaler i Store Kongensgade Nr. 51 (nu Nr. 55). Hvad der især bidrog til dens Fremgang og havde Indflydelse paa den Retning, i hvilken Carl Anckers Aandsliv udviklede sig, var det udmærkede Valg af Lærere, der var truffet. Som saadanne kan nævnes Mariboe selv som Lærer i Engelsk, den senere Professor Vilhelm Bierring i Fransk, Lærer J. Jürs i Tysk, cand. jur. Ludvig Ipsen i Historie og Geografi o. fl. Nogle af Lærerne, foruden Mariboe selv, der alt c. 1835 havde faaet Titel af Professor, var ogsaa Lærere paa den militære Højskole og utvivlsomt nogle af de allerdygtigste i hin Tid. At Undervisningen i Dansk, Skrivning og Regning, som der jo i vore Dage saa ofte klages over, stod paa et tilsvarende højt Trin, var ifølge Skolens hele Plan en Selvfølge.

Dog ikke blot ved Lærernes Personlighed udøvedes der en

heldig Indflydelse paa Eleverne. Disses Udvikling fremmedes tillige i en ikke ringe Grad ved den særegne Skoleordning, som var indført af Mariboe, og som meget bidrog til at fremkalde Kappelyst uden at medføre den Slappelse eller Træthed, som der nu saa almindelig klages over. Det vilde dog føre for vidt her at gaa nærnere ind paa en Omtale af den. Det maa være nok at fremdrage de ikke faa Legemsøvelser, som til Dels havde et militært Anstrøg, og den Skik, som opretholdtes i adskillige Aar, at de noget ældre Elever omtrent en Gang om Ugen maatte fremsige et Digt eller holde et Slags kort Foredrag over et selvvalgt Æmne for Kammeraterne, samlede fra flere Klasser i en af de større Sale. Dette fandt vel ikke Anklang hos alle; men der var dog stedse enkelte, som med Kærlighed syslede med de Forberedelser, som Fremsigelsen eller Foredraget fordrede.

Dog var der ved Livet i hin Skole en Ejendommelighed, som den Udvikling, der senere har fundet Sted her i Landet, leder Tanken hen paa. Det er lidt vanskelig at sige, hvori den egentlig bestod, og at forklare den; bedst kan den maaske fremstilles ved at sige, at der vel paa ingen Maade i Skolen manglede Fædrelandssind og Fremdragelse af de store Minder fra Fædrelandets Historie; men Følelsen i hine Retninger fremtraadte, om man saa kan udtrykke det, mere bunden og ikke saaledes begejstret, i Sang og Tale, som det senere er blevet almindeligt. Det laa vel for en stor Del i Tiden. De store Begivenheder fra Aarhundredets Begyndelse og Reactionen, der fulgte efter, var endnu noget, som Lærerne og overhovedet alle ældre havde oplevet, og Blikket rettedes derfor mere paa Verden i dens Helhed end paa Fædrelandet og Norden, hvis Forhold i hine Tider ogsaa blot kunde drøftes under et Tryk af betydelige Vanskeligheder. Det blev derved mere, hvad der galdt Verdensudviklingen og Menneskelivet i Almindelighed, eller det almene Sande, Skønne og Gode, som jeg erindrer, at en af Lærerne udtalte det, end det særlig danske eller nordiske, der droges frem. Der udgik efterhaanden adskillige særdeles dygtige Mænd fra Skolen, saaledes flere af Cheferne for Kjøbenhavns største Handelshuse, en Kunstner som Carl Bloch og Officerer, af hvilke flere ligesom

den ene af Professor Mariboers egne Sønner senere kom til at of fre Livet for Danmarks Sag; men der udgik i hin Tid ingen eller omtrent ingen, som har indtaget en fremragende Plads i vort politiske Liv.

Omtrent 1840 købte Carl Anckers Fader den Holtenske Gaard Gammelstrand 154 (nu Ved Stranden Nr. 14), som endnu henstaar uforandret i det Ydre og ved sin Søjlerække og Beliggenhed lige for Christiansborg Slot er den mest fremtrædende i hele Strøget dør omkring. Her flyttede han snart ind, og i det mindste fra samme Tidspunkt kom Carl Ancker til at forlade Bedstemoderens Hjem og bo sammen med Faderen. Dennes Handelsvirksomhed, der omfattede baade Grosserer- og Butiksforretning eller, som det den Gang kaldtes, udøvedes baade en gros og en detail, var nu bleven saa betydelig, at hele den senere fraskilte, bageste Bygning ud imod Admiralgade, indtoges alene af hans Lager; men det Liv, som Carl Ancker kom til at leve, blev uberørt heraf. Det blev ensomt, ligesom Faderens, der i Grunden ikke tog sig meget af ham, saa at han nu mere end før blev henvist til sig selv, hvad der ikke kunde undlade at give hans Aandsretning et Præg, forskelligt fra de flestes.

Allerede hans Hjem gjorde selv i hin Tid, da en stor Tarvelighed i det daglige Liv, blandet med en vis Storslaaethed i Beboelsen af store Lejligheder med Værelser, som kun sjældent toges i Brug, et særeget tomt Indtryk. Faderen beboede Stueetagen, som dels indeholdt Butikken med en til denne knyttet Stue og dels Beboelseslejligheden. Det Værelse i samme, som egentlig var det mest benyttede, laa ved Siden af Butikken. Det skulde vel nærmest have været Faderens Værelse, da der fra dette gennem en lille Rude i Væggen kunde føres Tilsyn med, hvad der foregik i Butikken. Det saa fra Gaden ud, som om det hørte til denne, da der ligesom i hin var et Vindue med udstillede Varer, som indadtil skjultes af et lavt Forhæng; men det var uden direkte Forbindelse med Butikken, benyttedes aldrig af Faderen, derimod som dagligt Opholdsrum for Sønnen, der ved Forhænget i Vinduet ligesom symbolsk var udelukket fra Verden. I Lejligheden udenfor dette Værelse, som man

kunde komme ind i umiddelbart fra Entréen, herskede nærmest Tomhed: thi der var omtrent aldrig et Menneske i de til dette stødende Rum. Der var en stor, ret pragtfuldt udstyret Sal til Gaden, med Overtræk over Møblerne. Den benyttedes ligesom den store Spisestue kun de yderst faa Gange om Aaret, naar der blev indbudt fremmede, enten for at fejre en Fødselsdag eller stundom i Julen, og de fremmede var da ikke mange, hovedsagelig kun Slægtninge paa den Hambroske Side, Svogrene sjældent iberegne, og Lystighed var der ingen af. Saa fulgte Sovekammeret, som var fælles for Faderen og Sønnen, og endelig, nærmest Køkkenet, en Stue, der var den egentlige Dagligstue og Spisestue, hvor Faderen og Sønnen samledes til de daglige Maaltider, og hvorfra de derefter i Reglen gik hver til sit.

Ved Køkkentrappen, adskilt fra den egentlige Beboelseslejlighed og ikke i Flugt med denne, men højere oppe og i Forbindelse med Lagerbygningen, laa Kontoret eller Kontorerne, hvor Carl Anckers Fader opholdt sig tidlig og sildig, Søgnedag og Helligdag, og hvorfra han hovedsagelig kun gik ned for at indtage sine Maaltider, og hvortil han snarest vendte tilbage, naar disse var færdige. Nogle faa Kontorister har der vel været; men man saa aldrig noget til dem, saa lidt som til Butiks- eller Lagerfolkene. Jeg erindrer ikke nogen Sinde at have set dem spise nede. De udgjorde en Befolkning for sig, der ikke hørte til Husstanden.

Det daglige Liv i Carl Anckers Hjem afveg saaledes meget fra det, som ellers i hin Tid var det sædvanlige i velstaaende Huse. Det var endnu ikke gaaet op for Folk, hvilken Interesse der kunde være forbunden med at samle paa gamle Møbler eller andre Sjældenheder, og det kunde derfor ej heller ventes, at Carl Anckers Fader skulde have nogen Interesse af sligt. Derimod var det en, nu ganske aflagt, Skik, naar Husherren var en velstillet Handelsmand, at han om Eftermiddagen eller Aftenen tilbragte nogle Timer i en Klub. Her var Kortspil vel den sædvanligste Underholdning, men ved Siden af dette havde Samtalerne med Ligestillede en stor Betydning for Forretningslivet. Dog

ogsaa i denne Henseende var hans Levevis afvigende. Saa vidt jeg erindrer, forlod han næsten aldrig sit Kontor om Eftermiddagen, og han spiste i Reglen til Aften alene hjemme. Paa den anden Side tog han sig ej heller meget af Sønnen. Jeg erindrer ikke, at han nogen Sinde har beskæftiget sig videre med ham, gaaet ud at spasere med ham, taget ham med sig i Skoven eller til én eller anden Fornøjelse, og selskabelig Omgang var der som sagt omtrent ingen af.

Carl Ancker levede saaledes sit Liv for sig, og det blev en Tid lang mere stille, alt som han voksede til. Det Tilhold, som han stedse havde haft i sin Bedstemoders Hus, tabte sig i Betydning efterhaanden. Han kom dér vel næsten daglig; men Bedstemoderen, som var født 1780, var nu temmelig til Aars og begyndte at blive noget svagelig, og det var endnu mindre end før et livligt Hus. Carl Ancker kom vel noget sammen med Børnene af hans Onkel P. M. Ancker, der var bleven gift og c. 1839 havde etableret sig som Urtekræmmer og Gros-serer paa Christianshavn; men de var en Del yngre end han. Ogsaa holdt han nogen Omgang med Børnene af hans Tante, som var gift med Danchell; men af disse var ogsaa kun én jævnaldrende, og Samkvemmet med dem besværedes snart ved, at Familien flyttede ud til Ørholm, som Danchell købte omtrent 1843. Mest var han i disse Aar alene.

Ved den Tid, da han blev konfirmeret, lærte han dog at indrette sig noget bedre efter sin egen Smag, uhindret af Faderen.

Carl Anckers Fader havde maaske fra først ønsket, at han en Gang i Tiden skulde overtage Forretningen; men allerede tidlig havde han indset, at Sønnen ikke besad Anlæg for Handelen. Ved Valget af en anden Livsstilling laa det nær under de givne Forhold, da Landvæsenet i hin Tid lovede stort Udbytte, at fæste Tanken paa dette, og Sønnen bestemtes da til at blive Landmand. Carl Ancker havde ikke noget derimod, om han end ikke følte sig særlig oplagt dertil, og Faderen lod ham nu i nogen Tid, efter at han var gaaet ud af Skolen, faa privat Undervisning i forskellige Fag, der antoges at kunne være ham

til Nyttie som Landmand, foruden i Musik. Faderen gav ham tillige af og til Bøger, der var belærende i samme Retning; men han tillod ham ogsaa rundhaandet at anskaffe hvilke Bøger, han selv lystede, uden at føre synderlig Kontrol dermed.

De Bøger, som saaledes kom til Huse, blev dog ikke nærmest landoekonomiske. Det blev tvært imod hovedsagelig æstetiske, deriblandt de større, udenlandske Forfatteres Værker, franske, tyske og engelske, som han ved Udgangen fra Skolen læste med temmelig Lethed i de Sprog, i hvilke de var skrevne. Studiet af Naturhistorie, som hørte til de Fag, han fik Undervisning i, forvandlede sig for største Delen til et Studium i Entomologi. Dette optog ham meget i hin Tid og havde blandt andet den gode Side, at han færdedes meget i den fri Natur for at samle Insekter, som han derpaa hjemmeholdt med megen Iver undersøgte mikroskopisk og bestemte.

Faderen lod ham frit følge sine Tilbøjeligheder i hine Retninger, og der udviklede sig saaledes hos ham efterhaanden en ikke ringe Kærlighed til Livet i Naturen, til Digtning og overhovedet al Slags Kunst. Denne næredes derhos ved, at han ofte kunde besøge Teatret, og ved, at den Omgangskreds, som han havde valgt sig omtrent paa hin Tid blandt sine tidligere Skolekammerater, for største Delen havde Interesser fælles med ham, skønt de senere næsten alle gik ind i Livsstillinger, som intet havde med Kunst at bestille.

Det varede ikke længe, inden han forsøgte sig med selv at skrive ét og andet. Han begyndte med at oversætte et Skuespil, som, man kan gerne sige selvfølgelig, ikke blev antaget. Hvad der baade var hans Fortrin og hans Fejl, var, at han mere og mere blev et Følelsesmenneske, der fattedes Kendskab til Mennesker og det praktiske Liv. Der fulgte heraf en Naivitet, som ofte skadede ham, idet han ved sin Optræden let fjernede sig fra det sædvanlige. Hans Yndlingsforfatter var H. C. Andersen, hvis Fremstillingsmaade og Aandsretning særlig passede til hans egne Anlæg, derefter, saavidt jeg erindrer, Tieck, i hvis Æventyr og romantiske Skildringer han fandt stort Be-

hag, medens han dog samtidig i ikke ringe Grad følte sig tiltrukken af Victor Hugo og Byron.

Alt i alt var det den Gang vistnok de lykkeligste Aar, som det forundtes ham at opleve. Ungdommen har det forud for Manddommen og de ældre Aar, at Haabet er saa stærkt. Hele det lange Liv synes at ligge for én med tusinde Muligheder, der faar deres Farveskær af de ungdommelige Drømme, og man kender endnu ingen Forskel paa Mulighed og Sandsynlighed. I hin Tid var det ofte meget fornøjelige Eftermiddagstimer, som han og hans Omgangskreds tilbragte i det lille, ham forbeholdte Værelse ved Butikken.

I Modsætning til den øvrige Lejlighed var det allerede i og for sig ret hyggeligt. Dér stod det Fortepiano, som han lærte at spille paa, men som ellers havde staaet ubrugt siden Moderens Tid. Dér hang over en Sofa to store, oliemalede Billeder af hende og Faderen fra deres korte, lykkelige Tid. Paa begge Sider af Sofaen var Pladsen optagen af store Bogskabe. Over Forhængsgardinet, der skjulte Varerne i Vinduet, faldt Solstraaerne om Eftermiddagen ofte ind paa den grønne Portiere, der aflukkede det meget dybe Vinduesfag fra den øvrige Stue, og de oplevede Stuen. Her sad da næsten daglig en lille Kreds af unge Mennesker, der hørte paa Oplæsning af æstetiske Sager og kom frem med Udtalelser om dem. En iblandt dem havde en stor, musikalsk Begavelse, som han dog ikke senere i Livet gjorde nogen særdeles Anvendelse af. Han kunde spille omtrent alt, hvad der ønskedes, udenad, og med stor Glæde hørtes ofte, hvad han gav til bedste. Kredsen var for ung til at følge Tidens Rørelser, og Dagens offentlige Æmner blev derfor kun Genstand for Samtale, naar de i en særlig Grad havde tildraget sig Opmærksomhed.

Dermed naaedes Aaret 1847, og Carl Ancker kom da ud paa Herregaarden Sophienborg ved Hillerød for at lære Landvæsen. Ved Siden af den praktiske Dont, som han dér udførte, fortsatte han sine æstetiske Studier, læste og skrev meget. Det ældste Digt af ham, som jeg er i Besiddelse af, er fra den Tid. Det er en Efterligning af en af Petrarcas Canzoner og viser, dels

at han efterhaanden havde faaet godt Herredømme over Sproget, og dels, at vaagnende erotiske Følelser havde begyndt at gøre deres Indflydelse gældende. Som karakteristisk for ham fremsættes her det første Vers:

I de stille Skove vil jeg gerne bo,
 Der er Trøst og Lise, der er Fred og Ro,
 Men alene vil jeg ikke være.
 Nei, min Tro,
 O!
 Vi maa være to,
 Men saa heller ikke flere.

Hvem det var, som dette Digt er henvendt til, er mig nu ubekendt. Hillerød var i hin Tid berømt for sin Rigdom paa unge, smukke Piger, og hvis Ancker har betroet mig, hvem den udvalgte var, har jeg siden forglemt det. Kun saa meget kan siges, at med Hensyn til Frieri og Forlovelse viste sig den Gang som ogsaa senere de uheldige Følger af hans ejendommelige Opdragelse. Hans Udseende var hverken heldigere eller uheldigere end de fleste andres, og med Hensyn til Levevilkaar var han jo et særdeles godt Parti; men hans Optræden var ham imod. Opdragen omtrent alene mellem ældre og uden at være kommen synderligt sammen med Børn og unge af begge Køn, stillede han de unge Piger saa højt i sine egne Tanker, at de i Virkeligheden bleve uopnaaelige. De ville vel ikke have noget imod at blive betragtede som Engle eller som en Madonna; men de ville foretrække den, som ogsaa kan tale mere dagligdags med dem, gaa ind paa deres egne Anskuelser og tage Del i deres Fornøjelser og Glæder, og ikke, som det var Tilfældet med Ancker i hin Tid, den, der blot henvender sig til dem paa en mere eller mindre fantastisk, for dem uforstaaelig og derfor tilsyneladende sær Maade. Hvis Ancker har gjort noget andet Skridt i Retning af Tilnærmelse end blot at skrive Digte, har det ikke ført til nogen Forlovelse. Han blev overhovedet ikke forlovet i en længere Aarrække, skønt han flere Gange blev stærkt forelsket.

Det hændte, medens Ancker opholdt sig paa Sophienborg, at der hos nogle af hans tidligere Omgangskreds i Kjøbenhavn,

særlig i Vinteren 1848—49, jævnlig fandt Sammenkomster Sted af en Del yngre, der ligesom Ancker havde megen Interesse for Digt og Sang, blandt dem en af vore bekendteste Visedigtere, Adolf v. d. Recke, og den i hin Tid meget yndede Skuespiller Christian Smidt fra Kasino. Naar Lejlighed gaves, deltog Ancker i disse Sammenkomster og skrev flere Sange, der kunde passe til dem. Nogle Drikkeviser, mere af alvorlig end af særlig skæmtende eller spøgefuld Art, og som findes i den af ham senere udgivne Digtsamling, have deres Oprindelse fra hine Sammenkomster.

Efter Opholdet paa Sophienborg fulgte en Rejse i Tyskland, Ungarn og Schweiz til den bekendte Landbrugsskole Hohenheim i Würtemberg, hvor han skulde have Ophold for sin videre Uddannelses Skyld, og medens Ancker endnu var dør, købte Faderen i Efteraaret 1851 Mørkhøj Gaard ved Kjøbenhavn til ham. Her drog han da ind, da han kom tilbage fra Hohenheim, og begyndte som praktisk Landmand. Hans Interesse kunde dog ikke for Alvor knytte sig til Landvæsenet, og de Forhold, under hvilke han kom til at virke, var ej heller gunstige.

Gaarden, der ligger nede mellem Bakker, berøvet al fri Udsigt, og var som sædvanlig bygget i Firkant med fire Længer, af hvilke Stuehuset var den bageste, gjorde et noget trist Indtryk, naar Vejret da ikke var særdeles smukt. Beboelseslejligheden var ikke tiltalende, og med Hensyn til Driften var Gaarden, om end Jordernes Beskaffenhed var ganske god, ikke stor nok til at bære Udgifterne ved at leve dør, naar Ejeren ikke personlig tog ivrig Del i Arbejdet. Dette formaaede han ikke ifølge sin hele Tilbøjelighed, og det blev derfor egentlig nogle ret triste Aar, som han tilbragte derude. Gaardens Drift fordrede Tilskud, som Faderen ikke var meget tilbøjelig til at yde, og da Ancker ikke var gift, og Gaarden netop laa saa langt fra Kjøbenhavn, at det ikke var en Rejse, men dog meget besværlig at komme frem og tilbage, især da den laa ved en Vei, som ikke benyttedes af offentlige Befordringsmidler, blev Selskabeligheden, som han deltog i, og som han kunde have den ude hos sig, meget ringe. I Vintertiden kom han ikke ofte til Kjøben-

havn, og det var endnu sjældnere, at han saa nogen hos sig, især da flere af hans tidligere Omgangsfæller havde forladt Kjøbenhavn eller var komne ind i Livsstillinger, der bandt dem til Staden. Han holdt sig hovedsagelig kun nogenlunde oppe ved som tidligere at læse og skrive.

Det var under Opholdet paa Mørkhøj Gaard, at han forsøgte sig med at træde frem for Offentligheden; han udgav under Pseudonymet Beppo en Digtsamling, tilegnet H. C. Andersen. Nettoindtægten skulde tilfalde Højskolen i Rødding. Disse Digte, der vel fra Formens Side i det Hele var gode, men som dog nærmest kun var en Efterklang af den Lyrik, som tidligere havde haft talrige Beundrere, men Tiden ganske var løben fra, fandt ingen større Læsekreds, og de har nu nærmest kun Værd som Karakteristik af Forfatteren. Der fremtræder dybest følt det Savn af et Hjem, som hans ensomme og triste Liv lod ham føle Trang til, i Digtet „Hvad jeg savner“:

Jeg savner et Hjem, en hyggelig Fred,
 En huuslig, net, lille Stue,
 Et Hjærte, som hele min Sjæl hænger ved,
 Naar Sommeren smykker med Blomster sit Bed,
 Om Vintren ved Arnens Lue.

En stærkere Følelse for Fædrelandet og fædrelandske Forhold træder ogsaa frem i nogle af Digtene. Den Modtagelse, de i det Hele fandt, var vel nærmest en Skuffelse for ham, skønt han ikke udtalte sig derom; thi, medens der vel ingen optraadte dadlende, blev Digtsamlingen dog kun kortelig omtalt i nogle faa Blade¹⁾.

Hvorvidt han med den modnere Alder kunde have bragt det videre, kan ikke siges; thi, kort derefter indtraadte pludselig en meget stor Forandring i hans Liv.

Uden foregaaende Sygdom døde nemlig hans Fader i August 1854. Det var ikke mere end netop, at Carl Ancker kom til Stede ved Dødslejet, inden Faderens Liv var helt udslukket, og Sorgen overvældede ham i første Øjeblik ganske. Faderen døde den 16. August efter en Nat, som endnu vistnok vil mindes af

¹⁾ Berlingske Tidende 1853, Nr. 92. Dannevirke 1853, Nr 126.

nogle paa Grund af det forfærdelige Uvejr, der indtraf om Aftenen den 15., og som synes at have været det stærkeste, som i mange Tider har hjemsøgt Hovedstaden. Det kom overraskende for mange. Om Eftermiddagen havde der i smukt Vejr været Revue over Kjøbenhavns Borgervæbning, og der var stor Fest i Tivoli i Anledning af Stiftelsesdagen. Carl Ancker var aldeles ude af sig selv i Øjeblikket. Han turde ikke være alene med den Døde, og fik en Fætter til at være i Lejligheden sammen med ham, indtil den Døde var ført bort.

Snart maatte hans Tanker dog vende sig mod det timelige. Carl Ancker, der stedse kun havde faaet af Penge, hvad han tarveligt behøvede, og flere Gange endog havde været i Forlegenhed med Hensyn til Mørkhøj Gaard, saa sig ved Dødsfaldet uventet i Besiddelse af en efter Datidens Forhold meget betydelig Formue, i Kronemønt ikke meget langt fra en Million. Han havde nok vidst, at Faderen var formuende; thi dette viste jo alle de ydre Forhold; men at Faderen havde været saa rig, som det fremgik, havde han ingen Forestilling om.

Han var vel i en Alder af 26 Aar, men som alt sagt uden praktisk Kendskab til Mennesker og uden særdeles Støtte af ældre, saa at han ligesom i sine øvrige Forhold var omtrent ene om at finde sig til rette. Her var der nu tillige det uheldige, at naar mange Penge pludselig tilfalder et Menneske, kommer de ikke som en Gave, men som et Slag, der let bringer vedkommende ud af Ligevægt.

Det fulgte af Carl Anckers hele Aandsretning og af, at han egentlig kun ved at bøje sig for Faderens Ønske var bleven Landmand, at han nu hurtig forlod denne Livsstilling. Han beholdt vel Mørkhøj Gaard, men forlod den for at tage Bolig i den Ejendom, som han nu besad. Faderens Forretning blev ophævet, og ved et Arrangement saa han sig alt i Vinteren 1854—55 i Stand til at flytte ind paa første Sal, hvor han nu indrettede sin Ungkarlejlighed, først med de gamle Møbler, efterhaanden med pragtfuldere, som de ombyttedes med. Sammen med Rigdommen kom dog tillige andre Tilskikkelser, der ikke var lystelige.

Blandt disse kan nævnes den Skare af Ansøgere om Gaver og Laan, der passede ham op og idelig hjemsøgte ham. Han vilde i Grunden gerne hjælpe, saa godt han formaaede; men det var umuligt at tilfredsstille alle. Af dem, som ikke fik fuldt ud hvad de attraaede, blev flere vrede og lod ham det mærke, og dette tog han sig ikke lidet nær. Undertiden var han i Virkeligheden ikke i Besiddelse af kontante Penge, da Boet ikke var gjort op, medens de dagligdags Krav ikke kunde skydes til Side, og dette i Forbindelse med den Uro, som hele Stillingen fremkaldte, tirrede ham og bidrog stærkt til at udvikle hos ham den Egenskab, at han kunde give betydelige Summer ud til enkelte eller til ét eller andet, som Indskydelse eller heldig Tale indgav ham det i Øjeblikket, medens han samtidig kunde være meget paaholdende med Ubetydeligheder. Den liden Ro, som han af disse Aarsager fik, formindskedes yderligere ved et Antal af nye Venner, som ikke synderlig delte hans tidligere Interesser. Det havde jo i hans tidlige Ungdomsaar, som han ofte sagde, været hans fornøjeligste Timer, naar hans tidligere Omgangsfæller om Eftermiddagen kom hos ham, og han havde troet, at noget lignende skulde kunne gentage sig nu, da han atter var i Kjøbenhavn. Men de fleste af hine Omgangsfæller vare ikke længere i Staden, og de nye Venner havde hovedsagelig forskellige andre Interesser.

Alligevel vilde nok Forholdene have klaret sig, hvis der ikke tillige var indtruffet et Tilfælde, som fra først af syntes ubetydeligt, men i sine videre Følger gjorde Livet meget byrdefuldt for ham og tilsidst bragte ham Døden i en ung Alder. Der viste sig nemlig hos ham en Sygdom, der var af en underlig Art, idet den fra først af alene bestod i, at han undertiden, som oftest dog kun med mange Dages Mellemrum, mistede Mælet eller blev tungelam, men blot i en saa overordentlig kort Tid, at ingen, som ikke kendte ham særdeles nøje, kunde opdage det, naar han ikke selv omtalte det. Lamheden indfandt sig uden Varsel, og, naar han da var i Samtale med nogen, maatte han standse, men blot i saa ringe Tid, at Standsningen i Reglen kun fremkaldte det Indtryk, at den var ganske tilfældig. Ancker paastod

selv, at den første Gang, han havde mærket Sygdommen, var den Nat, da han stod ved Faderens Dødsleje, og baade de indre og ydre Omstændigheder havde indvirket saa stærkt paa ham. Dette maatte han selvfølgelig bedst vide selv; men det bør dog maaske bemærkes, at han i sine yngste Skoleaar havde meget ondt ved at udtale visse Bogstaver klart. Han mente dog paa den Tid, som der her er Tale om, at Tilfældet ikke betød noget videre. Det indtraf kun meget sjældent, og han antog, at det igen vilde gaa bort af sig selv. Han søgte ikke Lægehjælp og gav kun ringe Agt paa det, saaledes at det ikke havde nogen Indflydelse paa hans daglige Liv.

Han havde altid næret en Rejselyst, som ikke var bleven tilfredsstillt ved de Rejser, som han havde gjort, og han bestemte sig derfor nu, da han havde Tid og de fornødne Midler, til at gøre en lang Tur i Europa i Foraaret og Sommeren 1855. Da han gerne vilde have Følgeskab, indbød han mig til at rejse sammen med sig, og med Taknemlighed erkender jeg den store Gave, han saaledes ydede, ligesom jeg med Taknemlighed mindes den daværende Artillerigeneral, de Meza, der bevirkede, at jeg under min Orlov beholdt Lønning, uden hvilken jeg vanskelig kunde have afholdt den Del af Udgiften, som jeg efter min Overenskomst med Ancker selv havde at udrede. Der fandtes den Gang kun Jærnbane til Roskilde og ingen i Fyen og Jydland, og vi besluttede derfor at sejle fra Kjøbenhavn til Flensborg, hvorfra der Aaret i Forvejen var aabnet Jærnbaneforbindelse sydpaa. Det var imidlertid en meget haard Vinter 1854—55; der var endnu Kanefart til Tre Kroner de første Dage i April, og intet Dampskib til Flensborg kom i Fart førend i Midten af samme Maaned. Vi var saaledes forhindrede i at begynde Rejsen tidligere. Den gik over Hamburg, Berlin, Dresden og Wien til Italien, hvor vi tilbragte omtrent fire Maaneder med at gennemrejse Landet og med lange Ophold i de vigtigste Byer. I Juli var vi paa Sicilien, hvor Ancker tillige med en engelsk Theolog, som havde sluttet sig til os, lejede en Vogn i Palermo, og med denne kørte vi da til Girgenti og videre med Ophold i Siracusa og Catania til Messina. Vi kørte stundom

baade Dag og Nat i den yderst ubekvemme Vogn og med en meget tarvelig Forplejning. Ikke alene til os selv, men ogsaa til Hestene maatte vi stundom føre Vand med. Til Trods for de Anstrengelser, som var forbundne med denne Rejsemaade, og den meget stærke Varme befandt Ancker sig vel, undtaget at det ovenfor nævnte Sygdomsanfald kunde indtræffe en sjælden Gang. Det var vor Rejseplan at sejle til Malta og derfra til Spanien for derpaa at drage hjemefter gennem dette Land og Frankrig. Paa denne Strækning indtraf dog en Forhindring. Vi naaede vel, meget fornøjeligt som hidtil, Gibraltar; men her maatte vi blive i henved en Maaned. Der herskede nemlig stærk Kolera i de Egne af Spanien, som vi skulde rejse igennem med Diligence, da der ikke fandtes Jærnbaner, og det blev paa det ivrigste fraraadet os at forsøge det; men selv Gibraltar var ikke ganske fri, saa at de regelmæssige Dampskibsforbindelser med dette Sted ophørte indtil videre. Vi forsøgte flere Gange at komme bort med Dampskibe, som tilfældigt anløb Gibraltar; men det lykkedes ikke, da hine Skibe, selv om de vilde tage os om Bord, ikke sejlede til Steder, der passede for os. Vi forkortede det ufrivillige Ophold ved nogle lange Udflugter paa den ene Side til Cadiz, Xeres og Sevilla, der var uberørte af Koleraen, og paa den anden til Tanger. Da indtraf en Dag et Tilfælde, som viste, at Anckers Sygdom kunde optræde alvorligere, end vi hidtil havde tænkt os. En tidlig Morgen, da Ancker alene var gaaet ned i Spiseværelset paa Hotellet i Gibraltar for at drikke The, kom Opvarteren ilende op til mig og sagde, at Ancker var bleven meget syg. Da jeg skyndsomst kom ned til ham, laa han paa en Madras, der i en Fart var skaffet til Veje, og, som det syntes mig, angreben af en Slags Krampe- eller Ligfald. Saa hurtig som mulig og med Bistand af en Spanier, der tilfældig kom ind i Spisestuen, bragtes en Læge til Stede, og Ancker blev ført op paa vort Værelse og lagt til Sengs. Op ad Dagen fortog da Anfaldet sig, og den næste Dag befandt han sig atter som ellers og haabede, ligesom jeg, at det havde været Varmen eller andre rent tilfældige Omstændigheder, som havde fremkaldt det Anfald, der havde forskrækket os saa meget.

Nogle Dage senere anløb en engelsk Dampers, som skulde i Postfart mellem Marseille og Orienten, Gibraltar. I stor Hast kom vi om Bord og sejlede til Frankrig, hvor vi paany havde det meget fornøjeligt, især ved Besøg hos forskellige Medlemmer af min rundtom i Sydfrankrig boende Familie. Ancker befandt sig saa vel, at vi endog gjorde nogle interessante, men temmelig anstrengende Bjergture i Pyrenæerne, uden at han havde den mindste Ulempe af dem. I Paris tilbragte vi derpaa en Maaned, ligeledes meget godt. Der var Udstilling, og vi var dér netop, da Sebastopol blev indtaget, hvad der gav Anledning til flere Festligheder. I Paris skiltes vi. Ancker, der var bleven lidt mere urolig for sit Helbred, efter at han havde raadført sig med en af de berømte Læger i Paris, vilde rejse lige hjem, medens jeg med en anden af mine Venner, der var kommen for at være sammen med os, tog en længere Vej gennem Belgien og Tyskland for dér at besøge nogle fælles Bekendte.

Efter Hjemkomsten til Kjøbenhavn havde Ancker i Vinteren 1855—56 meget at tage vare med at bringe sin Lejlighed i den Stand, han ønskede. Han havde i Italien, særlig i Rom, købt en Del Malerier og andre Kunstsager, som først indtraf efterhaanden, og disse skulde nu anbringes. Han begyndte tillige i selskabelig Henseende at føre et noget større Hus. Foruden nogle af den tidligere Omgangskreds, der ligesom før kom jævnligt hos ham, søgte han at drage enkelte, mere fremragende Personer i forskellige Livsstillinger til sig. Han gjorde i den Anledning et eller to store Middagsselskaber, som dog ikke synes fuldt ud at have tilfredsstillet ham selv. Ved alt dette blev hans Tid stærkt optagen, saaledes at om han end ligesom tidligere havde Lyst til at læse og skrive, tillod den forandrede Levevis det dog ikke.

Ulykkeligvis begyndte hans Sygdom snart igen at fremtræde stærkere. Efter at han længe havde været forskaanet, indfandt de epileptiske Anfald, eller hvad det nu var, sig paany. Der kunde være lange Mellemrum, i hvilke han befandt sig saa vel, som enhver anden; men saa kom der igen uden Varsel en slem Periode. Han gjorde en kort Rejse til Paris for at søge Læge-

hjælp. Han bragte nogle Æsker med Piller hjem med sig, og disse syntes virkelig en Tid at hjælpe, saa at han atter troede at kunne nære lyse Forhaabninger.

I Sommeren 1857 traf han da i det selskabelige Liv den unge Frøken Augusta Fredrika v. Schoultz, hvis Familie boede i Helsingborg, og hun blev da den Kvinde, der knyttede sit Liv til hans og vilde tilfredsstille hans Længsler efter et egentligt Hjem. Efter en kort Forlovelsestid blev de gifte den 24. Sept., og det syntes nu, at der skulde forundes ham nogle lykkelige Dage. Efter en større Bryllupsfestlighed gjorde de Nygifte en Rejse til Paris; men denne blev kun af kort Varighed, da Sygdommen atter indtraf i forstærket Grad. Efter Hjemkomsten blev det ikke bedre. Dog laa han ikke til Sengs, og Livet gik tilsyneladende sin jævne Gang.

Mindre vistnok af Frygt for Sygdommen end som en naturlig Følge af, at han for nylig var indtraadt i Ægteskab, gjorde han og hans Hustru deres Testamente, der er dateret den 14. Okt. 1857. Dets Bestemmelse i det Tilfælde, at han døde først, og Ægteskabet blev barnløst, var, at den ene Halvdel af hans Formue skulde tilfalde visse af hans Slægtninge paa fædrene og mødrene Side, og den anden Halvdel Hustruen, dog med den Bibetingelse, at der videre, saafremt hun giftede sig paany, eller i alt Fald ved hendes Død, for Halvdelen af den hende tilfaldne Sum skulde oprettes det omtalte Legat til Rejsestipendier for Kunstnere. Han blev saaledes sin Ungdoms Interesse for Kunsten tro og glemte den ikke, om han end selv havde maattet opgive sit kæreste Haab, det, at kunne nævnes blandt dens Udøvere.

Det varede ikke længe efter, at Testamentet var skrevet, inden han pludselig døde under et nyt Anfald, i sit Hjem, den 16. Novbr. 1857. Ægteskabet var barnløst, og da hans Enke giftede sig paany 1860, traadte Legatet i Virksomhed.

Carl Ancker ligger begravet paa Kjøbenhavns Assistents Kirkegaard sammen med Forældrene og nogle af hans Slægt, Der findes ikke paa Graven noget særlig fremtrædende Mindesmærke.

Der findes kun faa Afbildninger af ham; den væsentligste er en Buste, udført i Marmor af Billedhugger Stramboe omtrent 1856, nu paa Charlottenborg i Legatets Besiddelse.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal.

9.

Christiane Buntzen, f. 12 Sept. 1766 i Kbhvn., † 17 Juni 1828 i Kbhvn., ægtede Juli 1783 (vistnok i Nicolaj Kirke) Kancelliassessor, Retsactuarius i Nordre Ditmarsken Johan Kühl, døbt 3 Nov. 1750 i Rendsborg. † 7 Dec. 1801.

Oplysning søges om, hvem denne Johan Kühl var en Søn af, hans Liv, hvor han døde og om hans Børn. Af disse er en Søn Jacob Kühl død 21 Okt. 1802 (født c. 1784), og den anden Søn Johan Kühl skal være død mellem 1803 og 1818 i Vestindien og en Datter Johanne Christine Kühl døde 21 Marts 1808 (født c. 1789). Hun kaldes i Moderens Dødsannonce „min eneste Datter“. Jeg har Grund til at antage, at der har været mindst 4 Børn i Følge nogle Buntzenske Familieoptegnelser.

10.

Sidste Gang i Statskalenderen for 1761 staar Jakob Bjørnsen som Kgl. Transportforvalter ved Sønderborg Færgen. Hans Søn Lorentz, f. 1728, blev 1748 Student ved Københavns Universitet. 1751 Cand. theol., 1752 Konrektor i Haderslev. 1763 Sognepræst i Stenderup, † her 20 Dec. 1784. Han ægtede 1ste Gang Barbara Tychsen, Datter af en Provst T. i Haderslev, 2den Gang en Marie Magdalene Schneider, der overlevede ham. Lorentz Bjørnsens Søn, Jacob, døbt 28 Dec. 1760 i Haderslev, blev først Degn, senere Præst i Valløby og døde her 19 Sept. 1704. 1 Aug. 1788 ægtede han i Vallø Slotskirke Sophia Magdalena Schwensen, Kammerjomfru hos Abbedissen paa Vallø, Prinsesse Sophia Magdalene af Slesvig-Holsten Sønderborg Glyksborg. Oplysning søges om disse tre Generationer Bjørnsen og om deres Hustruer, samt om der er Forbindelse mellem denne Familie Bjørnsen og Borgmesteren i Helsingør Etatsraad Bertel Bjørnsen (f. 28 Sept. 1749, † 20 April 1820). Det bemærkes, at en Søster til Pastor Jacob Bjørnsens Hustru, Frederikke Henriette Wilhelmine Schwensen, blev gift ¹⁹/₁₂ 1796 i Valløby med Degn i Nordrup Jens Jørgen Fæster († i Vollerslev ¹⁸/₆ 1812) og at en anden Søster Charlotte Amalie Svendsen var gift med Mølleeejer Jacobsen i Englerup Mølle ved Ringsted (Sigersted Sogn).

Paul Hennings,
Kong Georgs Palais, Kbhvn.

En Oplysning om Ivar Huitfeldt.

Ved G. L. Grove.

Der findes mærkeligt nok i Søhelten Ivar Huitfeldts Liv et Par Aar, hvorom selv hans nyeste Biografier, der dog have den hele ældre Litteratur at bygge paa, intet have at fortælle. Om hans Ungdoms Togter indtil 1690 (han fødtes